

Lleis

Llei 11/2017, del 25 de maig, del notariat

Atès que el Consell General en la seva sessió del dia 25 de maig del 2017 ha aprovat la següent:

Llei 11/2017, del 25 de maig, del notariat

Exposició de motius

Tal com feia palesa l'exposició de motius de la Llei del notariat, del 28 de novembre de 1996, la figura del notari està profundament arrelada en la història jurídica del Principat d'Andorra, atès que es remunta al segon Pariatge del 6 de desembre del 1288. En efecte, el *Manuel Digest*, redactat l'any 1748 per Antoni Fiter i Rossell, evidencia la importància de la institució notarial, a la qual dedica el capítol VII del Llibre II; en concret s'hi pot llegir que "Lo Notari, o Escrivà delas Valls de Andorra lo anomenan, y Crean alternativament per Vida lo Ittm. Sr. Bisbe de Urgell, y lo Sr. Compte de Foix; y tant si es Creat per un, com per altre Princep, se firma ab la forma seguent; *Authoritate Ordinaria, et condominorum Vallium Andorrae Illmorum. Episcopi Urgellen. et Comitibus Fuxi, Notarius publicus dictarum Vallium [...]. A sas Escripturas se dona plena fee per tot lo mon, y te la authoritat apostòlica com se ha dit. En la Vacant lo Notaria ô Escrivana. lo Consell general Consulta dos homens, de la major probitat, Vulgo fa la Doena al Princep al qual toca la Nominacio, o Creacio de notari, dels quals nomena un Vide Privilegium*".

La facultat del Consell General de presentar dos persones idònies per regir l'escrivania de les Valls d'Andorra, tal com assenyala Antoni Fiter i Rossell, va ser concedida pel copríncep episcopal Andreu Capella el 8 de febrer de 1607, a petició dels còsols, els consellers i els prohoms. Fins llavors, aquesta prerrogativa corresponia en exclusiva als cosenyors. D'altra banda, en virtut d'aquest mateix privilegi es va manar per primera vegada que els manuals, els llibres i altres instruments, tant judicials com extrajudicials, es deixessin a l'escrivania pública i no s'extraguessin del país, i també es detallava que l'elecció del notari, que havia de ser únic i que constituïa una funció vitalícia, pertanyia de manera alternativa a cadascun dels dos coprínceps.

La pràctica de nomenament alternatiu del notari es va mantenir vigent fins que, amb la minva de les competències notariales atribuïdes als rectors de les parròquies, sancionada per un decret del copríncep episcopal Francesc Fernández de Xàtiva, del 17 de març de 1769, en va resultar un augment de l'activitat del notari. És per aquest motiu que a partir d'aquells anys endavant els coprínceps nomenaven de forma coetània un notari, entre dos candidats proposats en cada cas pel Consell General.

Aquest sistema notarial va persistir fins a finals del segle passat, i va ser confirmat provisionalment malgrat l'aprovació de la Constitució, atès que la disposició addicional que es contenia al títol VIII de la Llei qualificada de la Justícia, del 3 de setembre de 1993, així ho va establir mentre una Llei no determinés les condicions especials que calia exigir als nous notaris. Aquesta Llei va ser aprovada el 28 de novembre de 1996, amb vocació de definir i regular la funció notarial d'acord amb la tradició jurídica andorrana i amb subjecció als principis constitucionals de legalitat, seguretat jurídica i responsabilitat dels poders públics, i també d'establir el règim estatutari bàsic de la professió, els requisits principals dels instruments públics i del seu atorgament, l'òrgan de govern del notariat i les normes de dret transitori en l'exercici de la professió. Posteriorment, la Llei del notariat va ser desenvolupada i completada àmpliament pel Reglament general del notariat, del 20 de febrer de 1998, que va incidir d'una forma més detallada en la funció notarial i les normes relatives als instruments públics, i que també va regular l'Arxiu General de Protocols i el Registre Central de Disposicions de Darrera Voluntat.

Les dos normes jurídiques esmentades, si bé han permès de transitar ordenadament i amb les garanties oportunes cap a un nou model notarial, i de consolidar-lo a bastament, van ser pensades i promogudes amb la finalitat principal de fer possible aquesta transició i, per tant, després de gairebé vint anys de vigència, s'ha constatat que calia adoptar una nova norma legal que s'inspirés en els principis orientadors de la Llei vigent, però que alhora la completés i la modernitzés d'acord amb les necessitats i els reptes actuals.

És per aquest motiu que es promou una nova Llei del notariat, que es desglossa en setanta-quatre articles, tres disposicions transitòries, una disposició derogatòria i tres disposicions finals.

El capítol primer del títol I regula les disposicions generals relatives al notariat i a la professió del notari. Així, s'atribueix al notariat l'exercici de la fe pública en totes les relacions del dret privat que es vulgui establir o declarar sense la intervenció dels òrgans jurisdiccionals, mentre que el notari es defineix com el professional del dret investit de funció pública al qual es confereix autoritat per donar fe dels contractes i els altres actes extrajudicials, conservar-los en protocols i expedir-ne còpies. Seguidament, s'enumeren les altres funcions que poden dur a terme els notaris, se n'estableix l'àmbit territorial d'actuació, i es desenvolupa el concepte d'obligatorietat del servei en relació amb les funcions que tenen encomanades. Després de fixar les causes d'abstenció dels notaris, exigents i pròpies de la seva condició, se'n regula la remuneració, sota la forma d'honoraris, i es tenen en compte les despeses originades per l'exercici de les seves funcions, que en tots els casos són impugnables davant la jurisdicció.

El capítol segon del títol I determina el procediment de fixació del nombre de notaris, els requisits que cal complir per exercir la professió, que abasten la formació acadèmica, la bona conducta i l'aptitud tècnica i la capacitat, i el règim rigorós d'incompatibilitats al qual estan sotmesos. A continuació es detalla el procediment de selecció, basat en els principis d'objectivitat, publicitat i transparència, es disposa com es duu a terme el seu nomenament i quines són les causes de cessament, i s'estableixen també les formacions inicial i continuada exigibles als notaris.

El capítol tercer del títol I incideix pròpiament en l'exercici de la professió, tot detallant el règim jurídic dels protocols notarials i les obligacions en relació amb aquests protocols, i regulant-ne també la custòdia i el destí en cas de cessament dels notaris i de supressió de les notaries. Seguidament es desenvolupen els principis de rogació i de lliure elecció del notari, el deure d'assegurança, i el control de l'activitat notarial per part del ministeri competent en matèria de justícia, que es materialitza en les inspeccions corresponents i en la possibilitat de promoure un procediment disciplinari.

El capítol quart del títol I es refereix al règim de responsabilitat. En concret, subjecta els notaris a responsabilitat disciplinària i defineix l'òrgan competent per deduir aquesta responsabilitat, així com la seva composició. També s'enumeren els drets del notari que és objecte d'un procediment disciplinari, i es regula aquest procediment i les mesures cautelars que es poden adoptar, sempre des de la perspectiva del respecte dels principis generals del dret sancionador administratiu. A continuació s'enumeren les infraccions que poden cometre els notaris en l'exercici de les seves funcions, que poden ser molt greus, greus i lleus, com també les sancions corresponents. Igualment es fixa el règim de la prescripció de les infraccions i les sancions esmentades, la graduació d'aquestes sancions, l'extinció de la responsabilitat i el procediment d'anotació i comunicació de les sancions, i també com s'esdevé la rehabilitació.

D'altra banda, el títol II, que es desglossa en tres capítols, regula la Cambra de Notaris, l'Arxiu General de Protocols i el Registre de Disposicions de Darrera Voluntat. Pel que fa a la Cambra de Notaris, se segueix configurant com un organisme de dret públic i de caràcter professional, al qual han de pertànyer obligatòriament tots els notaris, i se'n detalla les funcions. En relació amb l'Arxiu General de Protocols i el Registre de Disposicions de Darrera Voluntat, se'n defineix la naturalesa i qui s'ha de fer càrrec de les despeses que n'ocasiona la gestió i el manteniment. A més, també es regula el lliurament dels protocols prop de l'Arxiu General de Protocols i el dret d'accés que hi tenen els notaris, i el procediment d'inscripció, de comunicació i de lliurament de certificacions que concerneix el Registre de Disposicions de Darrera Voluntat.

El títol III està dedicat a la regulació dels instruments públics, i s'inicia amb un primer capítol que fa referència a les disposicions generals. Així, es defineixen els instruments públics i se'n detalla el contingut; es relacionen els requisits dels instruments públics, tot incidint particularment en la llengua amb què s'han de

redactar i llegir i en la figura del testimoni, i també es regulen les conseqüències de la infracció d'aquests requisits. Finalment, el capítol que ens ocupa fa referència a les esmenes i les modificacions que calgui fer als instruments públics.

Seguidament, el capítol segon del títol III incideix en les escriptures públiques. Una vegada més se'n detalla el contingut, i s'enumeren de forma detallada els requisits que les conformen. També es regula la representació legal o voluntària de les persones atorgants de les escriptures públiques, i les vicissituds que dimanen del fet que aquestes persones siguin estrangeres o que s'hagin de qualificar documents que hagin estat atorgats a l'estranger. A continuació es fa referència a la descripció dels béns o els drets, a la ressenya dels títols de propietat i a la designació de les càrregues i els gravàmens prop de les escriptures públiques, i en com es redacta el contingut contractual d'aquestes escriptures. En darrera instància, es consagra el principi d'unitat d'acte en l'atorgament de les escriptures públiques, i s'estableix com se'n porta a terme la lectura i la signatura.

El capítol tercer del títol III relaciona el contingut i els requisits de les actes notariales, i en defineix i detalla les classes diferents, a saber: les actes de presència, de referència, de notorietat i de protocol·lització, i els dipòsits notariales.

Pel que fa al capítol quart del títol III, està dedicat a la regulació dels originals o matrius dels instruments públics d'una banda, i a les còpies, els certificats i els testimonis d'altra banda. A més, s'incideix en com es porta a terme l'exhibició i el lliurament de les còpies i els certificats esmentats, i s'estableix el dret de recurs administratiu i, posteriorment, jurisdiccional, en cas que aquesta exhibició o aquest lliurament hagi estat denegat pels notaris.

Finalment, el capítol cinquè del títol III regula les notes marginals, i en concret el procediment de comunicació i d'inscripció d'aquestes notes.

La Llei segueix amb tres disposicions transitòries que, entre altres qüestions, estableixen la necessitat de redactar, proposar i aprovar les normes deontològiques dels notaris, els barems relatius als honoraris remuneradors, i les normes internes de funcionament i autofinançament de la Cambra de Notaris, que siguin conformes amb el nou marc legal. I que preveuen també l'obligació dels notaris de lliurar a l'Arxiu General de Protocols els protocols indexats i digitalitzats degudament, pel que fa als instruments públics que autoritzin a partir de l'any natural següent a l'entrada en vigor de la Llei, mentre que les condicions de lliurament dels instruments autoritzats amb anterioritat han de fer l'objecte d'un conveni entre la Cambra de Notaris i el ministeri competent en matèria de justícia.

La disposició derogatòria deroga la Llei del notariat, del 28 de novembre de 1996; el Reglament general del notariat, del 20 de febrer de 1998, i el Decret relatiu als protocols notariales, del 3 de març de 1999.

En darrera instància, la Llei es clou amb dos disposicions finals i un annex que qualifiquen les disposicions que estableixen les incompatibilitats dels notaris; fixen la data d'entrada en vigor de la Llei, i estableixen el model del segell dels notaris.

Títol I. Règim jurídic

Capítol primer. Funcions, àmbit d'actuació, abstenció i honoraris

Article 1. *Disposicions generals*

1. El notariat, que està integrat per tots els notaris del Principat d'Andorra, exerceix la fe pública en totes les relacions del dret privat que es vulguin establir o declarar sense la intervenció dels òrgans jurisdiccional.
2. Els notaris són persones professionals del dret investides de funció pública que, de conformitat amb aquesta Llei i la normativa aplicable restant, tenen autoritat per donar fe dels contractes i els altres actes extrajudicials, conservar-los en protocols i expedir-ne còpies.
3. Els notaris, en la seva condició de fedataris públics, fixen amb exactitud en l'esfera dels fets el que veuen, escolten i perceben els seus sentits, i també fixen en l'esfera del dret l'autenticitat i la força probatòria de

les declaracions de voluntat de les persones que atorguen l'instrument públic i que ells redacten d'acord amb aquesta Llei i la normativa aplicable restant.

4. Els notaris exerceixen les seves funcions amb plena autonomia i independència, i en règim de lliure i lleial competència, sense perjudici de la dependència jeràrquica del ministeri competent en matèria de justícia en el marc de les disposicions d'aquesta Llei.

En l'exercici de la professió, els notaris estan sotmesos a la Constitució, a les lleis i a les normes i els usos que conformen la deontologia de la professió.

Tots els notaris tenen atribuïdes les mateixes funcions i els mateixos drets i obligacions que determinen aquesta Llei i la normativa aplicable restant.

5. Els notaris s'han de dotar sempre dels mitjans humans, tècnics i materials necessaris per al compliment degut de les funcions que tenen encomanades.

Article 2. *Funcions*

1. Els notaris exerceixen les funcions següents:

a) Donar fe pública de tots els actes i els contractes que autoritzen sota la forma d'instrument públic, amb subjecció a les lleis i la normativa aplicable restant i, subsidiàriament, d'acord amb el costum.

b) Assessorar i aconsellar les persones que volen atorgar un instrument públic sobre els mitjans jurídics més adequats per a l'assoliment de les finalitats lícites que pretenguin, tot fomentant les dimensions social i de garantia i protecció dels consumidors de la funció notarial.

c) Les altres funcions que els atribueixi la normativa aplicable i, en concret, la legislació processal civil vigent.

2. Els notaris redacten l'instrument públic d'acord amb la voluntat comuna de les persones que l'atorguen, i interpreten i adeqüen aquesta voluntat comuna a l'ordenament jurídic vigent, tot informant-los del valor i l'abast de la redacció, i assistint especialment les persones atorgants i compareixents que ho necessitin. En redactar l'instrument públic, els notaris han de garantir que les persones que l'atorguen se situen en igualtat de condicions, de manera que coneguin el contingut de l'instrument i les seves posicions respectives.

Aquests principis d'actuació també són aplicables quan els notaris redactin un instrument públic segons minuta o quan elevin a instrument públic un document privat.

Article 3. *Àmbit d'actuació i obligatorietat del servei*

1. L'àmbit competencial d'actuació dels notaris s'estén a tot el territori del Principat d'Andorra.

2. El compliment de les funcions encomanades als notaris establertes a l'apartat 1 de l'article 2 té caràcter obligatori. El notari que sigui requerit a aquest efecte no pot negar la seva intervenció o actuació, llevat de causa justificada.

3. Són causes que justifiquen que els notaris neguin la seva intervenció o actuació:

a) Quan a judici del notari alguna de les persones atorgants d'un instrument públic estigui mancada de la capacitat legal necessària a aquest efecte.

b) Quan la representació que invoqui la persona que compareix davant el notari i que actua en nom d'una altra persona no estigui acreditada degudament o no li correspongui d'acord amb les lleis.

c) Quan l'instrument públic que el notari hagi d'autoritzar sigui, en tot o en part, contrari a les lleis.

d) Quan el notari consideri de forma justificada que la seva imparcialitat i independència es poden veure compromeses.

3. La negativa dels notaris de prestar els seus serveis sense causa justificada, o la realització per part seva d'actes contraris a les lleis aplicables, donen dret a la persona interessada a formular demanda de responsabilitat i reclamació pels danys i perjudicis davant de la Secció Civil de la Batllia.

Igualment, la persona que es consideri perjudicada pel refús esmentat pot sol·licitar, amb caràcter d'urgència, una declaració judicial que obligui el notari a prestar els serveis en relació amb els quals ha estat requerit. Aquesta demanda s'ha d'adreçar a la Secció Administrativa de la Batllia, per tal que el seu coneixement sigui atribuït al batlle o el tribunal a qui correspongui per torn. Una vegada escoltat el notari interessat, i en el termini màxim de quinze dies a comptar de la presentació de la demanda, l'òrgan jurisdiccional competent ha de dictar un aute que resolgui la controvèrsia, el qual és inapel·lable.

4. Els notaris tenen el deure de secret professional respecte de tots els fets i les notícies dels quals tinguin coneixement en l'exercici de les seves funcions.

Article 4. Abstenció

1. Els notaris s'han d'abstenir d'exercir les funcions que tenen encomanades en els supòsits següents:

a) Quan hagin d'autoritzar un instrument públic en què es consignin drets a favor seu o tinguin un interès directe o indirecte en l'objecte de l'instrument públic.

No obstant això, poden autoritzar el seu propi testament, poders de qualsevol tipus, escriptures de cancel·lació i extinció d'obligacions, i escriptures que posposin drets de què siguin titulars o en què únicament contreguin obligacions.

b) Quan tinguin una relació de matrimoni o una situació de convivència anàloga, o un parentiu en línia recta, o en línia col·lateral per consanguinitat o adopció fins al quart grau inclòs o per afinitat fins al segon grau inclòs, amb qualsevol de les persones atorgants de l'instrument públic que hagin d'autoritzar.

c) Quan hagin d'autoritzar un instrument públic en què es consignin drets a favor d'una persona amb la qual tinguin una relació de matrimoni o una situació de convivència anàloga, o un parentiu en línia recta, o en línia col·lateral per consanguinitat o adopció fins al quart grau inclòs o per afinitat fins al segon grau inclòs.

Se n'exceptuen els testaments en què es nomenin marmessors o comptadors partidors les persones amb les quals tenen una de les relacions esmentades al paràgraf anterior, i els poders per a plets en què siguin apoderades aquestes mateixes persones.

d) Quan qualsevol de les persones atorgants de l'instrument públic que hagin d'autoritzar sigui una societat mercantil en què el notari, el seu cònjuge, la persona amb qui mantingui una situació de convivència anàloga o un parent en línia recta, o en línia col·lateral per consanguinitat o adopció fins al quart grau inclòs o per afinitat fins al segon grau inclòs, tingui una participació superior al 20% del capital social, tingui la condició d'administrador únic, conjunt o mancomunat o solidari, o participi en l'òrgan d'administració i en disposi de més del 20% dels drets de vot.

2. Els notaris també poden abstenir-se en els casos justificats en què considerin que, en l'exercici de les seves funcions, la seva independència o imparcialitat es poden veure compromeses.

Article 5. Honoraris i despeses

1. Els serveis dels notaris són remunerats sota la forma d'honoraris. Els honoraris dels notaris es fixen d'acord amb un barem aprovat reglamentàriament pel Govern, a proposta no vinculant de la Cambra de Notaris.

2. Els notaris no poden percebre cap remuneració per l'assessorament o la redacció de l'instrument públic que autoritzin.

No obstant això, poden percebre la meitat de l'import dels honoraris fixats i aprovats que s'haguessin meritats en cas que l'instrument públic hagués estat autoritzat, si la redacció d'aquest instrument ha estat enllestida i s'ha posat a la disposició de la persona que ha requerit la intervenció o l'actuació del notari, però no s'ha atorgat per motius que no són imputables al notari.

3. Els notaris, en autoritzar un instrument públic, han de coadjuvar en les tasques de recaptació de les obligacions tributàries que s'estableixin legalment sense percebre cap remuneració a aquest efecte.

4. Els honoraris dels notaris i les despeses que dimanen de l'exercici de les seves funcions, en el cas que no s'ajustin als barems o a les normes vigents i aplicables, poden ser impugnats davant del batlle o tribunal

de la Secció Administrativa de la Batllia a qui correspongui per torn, d'acord amb el procediment aplicable als incidents d'execució de les resolucions judicials.

Capítol segon. Organització, accés, cessament i formació

Article 6. *Nombre*

El nombre de notaris és fixat per acord del Govern, en funció de les necessitats del país, per a la prestació deguda dels serveis que tenen encomanats, amb un mínim de quatre notaris i un límit màxim d'un notari per cada deu mil habitants.

Article 7. *Requisits i incompatibilitats*

1. Per exercir la professió de notari cal complir els requisits següents:

- a) Tenir la nacionalitat andorrana.
- b) Estar en plena possessió dels drets civils i polítics.
- c) No estar condemnat per delictes majors dolosos o delictes imprudents vinculats a l'exercici de la funció pública o jurisdiccional, mentre no s'hagi produït la cancel·lació dels antecedents penals.
- d) Estar en possessió com a mínim d'un títol de nivell 4 del Marc andorrà de titulacions d'ensenyament superior en l'àmbit del dret, lliurat o reconegut pel Govern.
- e) Haver superat les proves d'aptitud tècnica i capacitació corresponents, i haver cursat i tenir validada la formació inicial corresponent.
- f) No estar incapacitat per a l'exercici de la professió ni trobar-se comprès en cap causa d'incompatibilitat establerta en aquesta Llei, o de prohibició d'exercir la professió.

2. L'exercici de la professió de notari és incompatible:

- a) Amb l'exercici de qualsevol càrrec públic, sigui electiu, sigui de designació.
- b) Amb la prestació de serveis en règim estatutari o laboral per compte de l'Administració pública.
- c) Amb l'exercici de l'advocacia o de la procura, o amb la prestació de serveis remunerats per compte del Col·legi Oficial d'Advocats d'Andorra o del Col·legi Oficial de Procuradors d'Andorra.
- d) Amb l'exercici de qualsevol altra activitat mercantil, industrial o professional.
- e) I, en general, amb altres càrrecs o funcions de qualsevol tipus en societats o empreses de negoci, tant públiques com privades.

3. Són tanmateix compatibles amb l'exercici de la professió de notari les activitats relatives a:

- a) La gestió del patrimoni propi o familiar.
- b) La participació en congressos, conferències, seminaris o cursos.
- c) La producció i la creació literària, artística, científica i tècnica.
- d) La docència i la investigació acadèmiques.
- e) La participació no remunerada en associacions o fundacions sense ànim de lucre.

Article 8. *Selecció*

1. La selecció dels notaris es fa per acord del Govern, entre persones que reuneixen els requisits enumerats a l'apartat 1 de l'article 7, pel procediment de concurs oposició, que ha de respondre als principis d'objectivitat, publicitat i transparència.

2. El Govern convoca i prepara el concurs oposició i constitueix el tribunal de selecció que ha de valorar les proves i avaluar els candidats.

3. En la fase de concurs es valoren els mèrits indicats en els currículums aportats per les persones admeses en el procés de selecció, segons el barem que fa públic el Govern en les bases de la convocatòria, atorgant a cada mèrit una ponderació raonable.
4. En la fase d'oposició els candidats realitzen com a mínim tres proves: una de caràcter teòric sobre el temari publicat prèviament pel Govern en les bases de la convocatòria; una de caràcter pràctic, en la qual es proposa la resolució d'un o diversos casos, en els àmbits jurídics indicats en les bases de la convocatòria, i una tercera d'idiomes. Les dos primeres proves han de contenir almenys una exposició de caràcter oral. Les bases de la convocatòria indiquen la ponderació de cada prova en la valoració global del procés.
5. El tribunal de selecció està integrat per sis membres i és presidit pel ministre encarregat de la justícia o el membre en qui delegui aquesta funció. En formen part també el president de la Cambra de Notaris, el president del Tribunal Superior de Justícia, el president de la Batllia i dos altres juristes de reconeguda capacitat i experiència, designats pel Govern, un dels quals ha d'exercir la professió al Principat d'Andorra i un altre dels quals l'ha d'exercir fora.
6. El mateix tribunal valora les dos fases del procés de selecció i fa pública la llista dels candidats que han obtingut la puntuació més alta, en nombre igual al de les places que s'han de cobrir.
7. El procés de selecció inclou una prova psicotècnica destinada a comprovar que no concorren impediments que incapacitin la persona per a l'exercici de la funció de notari. Les bases de la convocatòria estableixen el moment en què té lloc aquesta prova, que té com a resultat una valoració d'*apte* o de *no apte*. En cas d'una valoració com a *no apte*, el candidat queda exclòs de la convocatòria. L'exclusió per aquesta causa no apareix de manera separada o específica a les llistes que es facin públiques sobre els resultats del procés de selecció.
8. Si queda vacant alguna de les places convocades, sigui perquè les proves no han estat superades, sigui per qualsevol altre motiu, es convoca un nou concurs oposició en el termini improrrogable de tres mesos, amb la finalitat de complir el que disposa l'article 6.

Article 9. *Formació inicial*

1. Finalitzat el procés de selecció i abans de prendre possessió de les funcions, els notaris han de seguir una formació inicial d'una durada mínima de sis mesos, que ha d'incloure necessàriament pràctiques tutelades en una notaria.
2. El ministeri competent en matèria de justícia determina el contingut i la durada de la formació inicial i, si escau, valida aquesta formació, en els termes que s'hagin indicat a les bases de la convocatòria del concurs oposició. També decideix qui s'ha de fer càrrec de les despeses de la formació inicial.

Article 10. *Nomenament*

1. D'acord amb la valoració del procés de selecció i la llista de candidats publicada, i un cop acomplerta i validada la formació inicial, el Govern nomena els notaris.
2. Els notaris prenen possessió de les seves funcions després d'haver prestat jurament o promesa davant del ministre encarregat de la justícia.

Article 11. *Cessament*

1. Els notaris cessen en les seves funcions:
 - a) Per la renúncia, que han de comunicar al ministeri competent en matèria de justícia i a la Cambra de Notaris amb sis mesos d'antelació com a mínim. Tanmateix, els drets i les obligacions del notari no cessen mentre la renúncia no hagi estat acceptada.
 - b) Per imposició de pena, principal o complementària, d'inhabilitació per a l'exercici de l'ofici o el càrrec.
 - c) Per sanció imposada per una falta molt greu, d'acord amb l'expedient disciplinari corresponent, d'expulsió de la professió.

- d) Per incórrer en alguna causa d'incompatibilitat o d'incapacitat, o de prohibició d'exercir la professió.
- e) Per jubilació, en arribar a l'edat de seixanta-cinc anys.
- f) Per defunció.

2. Els notaris que han cessat en les seves funcions no poden defensar com a advocats les persones, físiques o jurídiques, que hagin estat atorgants d'un instrument públic que hagin autoritzat en el darrer any d'exercici de la seva funció notarial, durant els sis mesos següents al cessament.

Article 12. *Formació continuada*

1. Els notaris han de seguir una formació continuada.
2. El ministeri competent en matèria de justícia, amb la col·laboració de la Cambra de Notaris, determina el contingut i la durada de la formació continuada, així com la validació eventual d'aquesta formació.
3. Les despeses de la formació continuada són a càrrec dels notaris.

Capítol tercer. Exercici de la professió

Article 13. *Protocols notarial*

1. Els protocols notarial pertanyen a l'Estat andorrà i comprenen el conjunt d'instruments públics que consisteixen en les escriptures i les actes originals autoritzades per un notari en el transcurs d'un any natural.
2. Els notaris numeren correlativament els instruments públics en l'ordre cronològic de la seva autorització, els folis dels quals també han de ser numerats correlativament, i els incorporen al seu protocol de l'any natural en curs.
3. Abans que finalitzi el mes de juny de cada any, els notaris relliguen el protocol de l'any anterior en volums que incorporen els instruments públics ordenats segons la seva numeració. Al final del darrer volum hi incorporen l'índex anyal.
4. Durant la primera setmana de cada mes, els notaris presenten al president de la Batllia un índex, en doble exemplar, dels instruments públics que han autoritzat durant el mes anterior, on ha de constar el número de protocol, la data, el nom i els cognoms de les persones atorgants, l'acte de què es tracta i el nombre de folis. El president de la Batllia segella i visa els índexs i els retorna tot seguit als notaris, que en conserven un exemplar i sol·liciten el dipòsit de l'altre exemplar a l'arxiu de la Cambra de Notaris en el termini màxim d'un mes.
5. Els notaris han de vetllar per la perennitat i la bona conservació dels instruments públics que custodien i, en cas contrari, incorren en la responsabilitat civil i disciplinària corresponent.

Article 14. *Custòdia dels protocols en cas de cessament*

1. El protocol del notari que cessa en el càrrec queda sota la custòdia del notari que el succeeix. Tanmateix, mentre el notari que el succeeix no pren possessió del càrrec, la Cambra de Notaris designa un dels seus membres per fer-se càrrec provisionalment de la custòdia del protocol, en el termini màxim de tres dies naturals des del dia en què esdevé efectiu el cessament.
2. Quan un notari cessa en el càrrec, el president de la Cambra de Notaris estén el mateix dia una diligència a continuació del darrer instrument públic del seu protocol que especifica el fet que la notaria del notari que ha cessat en el càrrec ha quedat vacant, la causa legal del cessament i el nombre d'instruments públics que ha autoritzat fins llavors i el nombre de folis en què es desglossen, i on ha de constar la signatura, el signe i el segell del president de la Cambra de Notaris.
3. Un cop estesa la diligència esmentada a l'apartat anterior, el president de la Cambra de Notaris ho comunica al ministeri competent en matèria de justícia. A partir de llavors i fins que la Cambra de Notaris no designi un dels seus membres per fer-se càrrec provisionalment de la custòdia del protocol del notari que ha cessat en el càrrec, no s'hi pot incorporar cap altre instrument públic ni cap altre document.

4. Mentre el notari que succeeix el notari que ha cessat en el càrrec no hagi pres possessió del seu càrrec, tots els instruments públics autoritzats pel notari que el substitueix provisionalment s'incorporen al seu protocol.

5. El notari que succeeix al notari que ha cessat en el càrrec informa el ministeri competent en matèria de justícia i la Cambra de Notaris, en el termini màxim de tres mesos des del dia en què rep la custòdia del protocol, del seu estat de conservació i de la seva adequació als requisits establerts per les lleis.

El notari que succeeix el notari que ha cessat en el càrrec és responsable de les mancances o les deficiències que puguin existir en el protocol la custòdia del qual ha rebut si no ho ha fet constar en el termini assenyalat per mala fe o per negligència greu.

Article 15. *Destí dels protocols en cas de supressió de la notaria*

En cas de la supressió d'una notaria, els protocols passen a formar part de l'Arxiu General de Protocols i han de ser lliurats a aquest efecte pel notari interessat en els termes que estableixen els apartats 1, 4 i 5 de l'article 36.

Article 16. *Principis de rogació i de lliure elecció*

1. Els notaris només poden actuar amb la rogació prèvia de les persones interessades, llevat dels casos establerts per les lleis.

2. Les persones interessades tenen el dret a la lliure elecció del notari. A fi de garantir aquest dret, resten prohibides les associacions professionals entre notaris i les associacions professionals de notaris amb altres professionals titulats o mercantils.

No obstant això, a demanda dels notaris interessats i si no concorre una causa contrària a l'interès general, el ministeri competent en matèria de justícia pot autoritzar l'establiment de dos notaris en una mateixa notaria, sempre que no es vulneri el dret a la lliure elecció del notari.

3. Sense perjudici del que s'estableix a l'apartat anterior, resta prohibit l'establiment de dos o més notaris que no pertanyin a la mateixa notaria en un mateix immoble.

Tanmateix, a demanda del notari interessat i si no concorre una causa contrària a l'interès general, el ministeri competent en matèria de justícia pot autoritzar l'establiment d'un notari al mateix immoble on hi hagi hagut anteriorment una altra notaria.

4. Quan hi hagi més d'una persona atorgant d'un instrument públic, l'elecció del notari correspon, en defecte de pacte exprés, a la persona que hagi de satisfer els honoraris del notari o la major part d'aquests honoraris.

No obstant això, en els contractes de compravenda o de préstec amb garantia hipotecària, l'elecció del notari recau sempre en el comprador o el prestatari, respectivament.

5. Els notaris s'han d'abstenir de realitzar qualsevol tipus de publicitat professional.

Article 17. *Deure d'assegurança*

1. Per respondre de la responsabilitat en què puguin incórrer en l'exercici de la professió, els notaris han de contractar i mantenir vigent una assegurança de responsabilitat civil, prop d'una companyia d'assegurances autoritzada a exercir l'activitat a Andorra, per un import no inferior a 600.000 euros. Aquest import pot ser modificat en virtut de la Llei del pressupost.

2. Els notaris han d'acreditar de forma continuada prop del ministeri competent en matèria de justícia el compliment del deure d'assegurança.

Article 18. *Signatura, rúbrica, signe i segell*

1. Els notaris han de registrar la seva signatura, la seva rúbrica, el seu signe i el seu segell al ministeri competent en matèria de justícia.

2. El segell dels notaris s'ha d'ajustar al model que consta com a annex a aquesta Llei i hi ha de figurar el nom i els cognoms del notari i la parròquia on està establerta la seva notaria.

Article 19. *Control de l'activitat*

1. Sense perjudici de l'autonomia i la independència de les quals gaudeixen els notaris en l'exercici de les seves funcions, l'activitat professional dels notaris queda sotmesa al control del ministeri competent en matèria de justícia.

El control, que pot abastar la conformitat al dret de les diligències dutes a terme pels notaris, en el marc d'aquesta Llei i la normativa aplicable restant, es pot efectuar en qualsevol moment.

2. El ministeri competent en matèria de justícia pot ordenar les inspeccions oportunes prop de les notaries, amb la periodicitat que es consideri convenient, a l'efecte de verificar el compliment de les disposicions que estableixen aquesta Llei i la normativa aplicable restant, i per tal de vetllar per l'exercici adequat de les funcions atribuïdes als notaris.

El ministre encarregat de la justícia nomena la persona o les persones amb competències d'inspecció, en fixa la missió i és el destinatari del resultat de la inspecció.

3. El ministre encarregat de la justícia comunica a l'òrgan disciplinari al qual fa referència l'article 21 les mancances o les deficiències eventuais constatades, a fi que incoï l'expedient disciplinari corresponent i dicti la resolució escaient.

Capítol quart. Règim de responsabilitat

Article 20. *Responsabilitat disciplinària*

1. Els notaris estan subjectes a la responsabilitat disciplinària derivada de l'incompliment d'aquesta Llei i de les normes deontològiques proposades per la Cambra de Notaris i aprovades pel Govern.

2. La responsabilitat disciplinària és independent de la responsabilitat civil i penal que pugui correspondre als notaris pels mateixos fets.

Article 21. *Òrgan disciplinari*

1. La potestat disciplinària és exercida per l'òrgan disciplinari, que està integrat pels membres següents:

- a) El president de la Cambra de Notaris, o, si escau, la persona que el substitueixi o el supleixi en el càrrec.
- b) Dos representants del ministeri encarregat de la justícia, designats pel ministre entre funcionaris o agents de l'Administració de caràcter indefinit que ocupin llocs de treball de direcció, comandament o responsabilitat.
- c) Un representant del ministeri encarregat de les finances, designat pel ministre entre funcionaris o agents de l'Administració de caràcter indefinit que ocupin un lloc de treball de direcció, comandament o responsabilitat.

2. Les reclamacions o les queixes que es puguin formular contra un notari s'adrecen al ministre encarregat de la justícia, el qual les comunica al president de la Cambra de Notaris i, si escau, a la persona que el substitueixi o el supleixi en el càrrec.

3. Si en el decurs de la tramitació d'un expedient disciplinari es manifesten indicis de conductes que poden constituir una infracció penal, l'òrgan disciplinari ho ha de fer saber a l'òrgan jurisdiccional competent i suspendre, tot seguit, la tramitació de l'expedient esmentat, la qual cosa interromp el còmput dels terminis de prescripció i caducitat, fins que recaigui una resolució ferma en l'àmbit penal.

D'altra banda, quan s'estigui instruint o jutjant un procés penal pels mateixos fets que han originat o han de comportar la incoació d'un expedient disciplinari, o per altres fets que hi estiguin íntimament vinculats, s'ha d'iniciar la tramitació de l'expedient disciplinari, si no s'ha iniciat amb anterioritat, i se'n suspèn tot seguit la

tramitació, la qual cosa interromp el còmput dels terminis de prescripció o caducitat, fins que recaigui una resolució ferma en l'àmbit penal.

En qualsevol cas, la declaració de fets provats que pugui fer el tribunal penal és vinculant per a l'òrgan disciplinari.

Article 22. *Drets*

Els notaris que són objecte d'un procediment disciplinari tenen els drets següents:

- a) Dret a ser informats dels fets que se'ls imputen, de les infraccions que aquests fets puguin constituir, de les sancions que els puguin ser imposades, de la identitat de la persona designada com a instructor i de l'òrgan competent per imposar la sanció.
- b) Dret d'accés a l'expedient disciplinari, de conèixer l'estat de la tramitació i d'obtenir còpies dels documents, en els termes del Codi de l'Administració.
- c) Dret a formular al·legacions, a proposar les proves que considerin oportunes i a utilitzar tots els mitjans de defensa admesos per l'ordenament jurídic que siguin procedents.
- d) Dret a la presumpció d'innocència i a no declarar en contra de si mateixos.
- e) Dret a ser assistits per un advocat durant la tramitació de l'expedient, de lliure elecció per part del notari i al seu càrrec.
- f) Dret a obtenir una resolució motivada.
- g) Qualsevol altre dret que reconeguin la Constitució o les lleis.

Article 23. *Procediment disciplinari*

1. El procediment disciplinari l'inicia l'òrgan disciplinari mitjançant la incoació d'un expedient disciplinari, arran de les comunicacions esmentades a l'apartat 3 de l'article 19 o a l'apartat 2 de l'article 21, que es tramita amb respecte dels principis generals del règim sancionador.

2. L'òrgan disciplinari designa un instructor entre els seus membres per instruir l'expedient i formular, en el termini màxim d'un mes, el plec de càrrecs corresponent, que ha d'incloure els fets imputats, amb expressió de les infraccions presumptament comeses i de les sancions que siguin aplicables.

3. L'òrgan disciplinari ha de notificar per escrit al notari expedientat la incoació de l'expedient, l'instructor designat i el plec de càrrecs. El notari expedientat disposa d'un termini de deu dies hàbils per fer al·legacions i sol·licitar, si escau, la pràctica de les proves que entengui necessàries per a la seva defensa.

Contestat el plec de càrrecs o transcorregut el termini sense fer-ho, l'instructor pot practicar les proves sol·licitades que consideri oportunes en el termini d'un mes. Posteriorment, ha de donar vista de l'expedient al notari expedientat, per tal que en el termini de deu dies hàbils formuli les conclusions que estimi convenients.

4. L'òrgan disciplinari, del qual no pot formar part l'instructor designat, ha de dictar en el termini de quinze dies hàbils la resolució corresponent, la qual ha de ser motivada i no pot incloure fets diferents dels que han fonamentat el plec de càrrecs, sense perjudici de la valoració jurídica que se'n faci. Si la resolució és sancionadora, s'han de determinar amb precisió les infraccions comeses, els preceptes en què estan tipificades i les sancions imposades.

La resolució s'adopta amb el vot favorable de la majoria dels membres de l'òrgan disciplinari, excepte el de l'instructor designat.

5. La resolució de l'òrgan disciplinari exhaureix la via administrativa i pot ser impugnada davant de la Secció Administrativa de la Batllia, en els termes que estableix la Llei de la jurisdicció administrativa i fiscal.

Article 24. *Mesures cautelars*

1. L'òrgan disciplinari pot acordar, mitjançant resolució motivada, la suspensió cautelar de l'exercici de la professió del notari contra el qual se segueix un expedient disciplinari, tenint en compte la gravetat dels fets comesos i les circumstàncies que concorrin.

2. El període de suspensió cautelar no pot ser superior al de la sanció que pugui ser imposada per la infracció presumptament comesa, i el temps transcorregut s'ha de tenir en compte a l'efecte de computar el període de la sanció eventual d'inhabilitació professional que es pugui imposar al terme de l'expedient disciplinari.

Article 25. *Infraccions*

1. Són infraccions les conductes establertes com a tals per aquesta Llei, relacionades amb l'exercici de la professió de notari.

2. Les infraccions es classifiquen en molt greus, greus i lleus.

3. Són infraccions molt greus:

- a) L'exercici de la professió de notari sense haver estat nomenat pel Govern o havent cessat en el càrrec.
- b) L'exercici de la professió de notari en un supòsit d'inhabilitació professional o de suspensió cautelar, o en un supòsit d'incompatibilitat o de prohibició d'exercir la professió.

c) La vulneració del deure de secret professional.

d) La vulneració de la prohibició d'associacions en el sentit establert als apartats 2 i 3 de l'article 16.

e) L'incompliment del deure de disposar o mantenir vigent l'assegurança en l'abast que estableix l'article 17.

f) La percepció continuada de remuneracions amb infracció de les disposicions d'aquesta Llei.

g) L'incompliment de les obligacions o dels deures professionals establerts en aquesta Llei o en les normes deontològiques, quan en resulti un perjudici greu per a les persones que hagin contractat els serveis del notari.

h) La condemna ferma per la comissió d'un delictes dolós, en qualsevol grau de participació, que es produeixi com a conseqüència de l'exercici de la professió.

i) Les conductes que hagin comportat una sanció administrativa ferma com a conseqüència de la infracció greu o molt greu de les disposicions legals en matèria de prevenció del blanqueig de diners o valors, o d'altres disposicions legals, que es produeixi com a conseqüència de l'exercici de la professió.

j) L'actuació professional sense observar les formes i les regles de la presència física.

k) Tota actuació professional que suposi una discriminació per raó de naixença, raça, sexe, orientació sexual, religió, llengua, opinió, lloc de naixement, veïnatge o qualsevol altra condició o circumstància personal o social.

l) L'obstaculització en l'exercici de les llibertats públiques i els drets fonamentals com a conseqüència de l'exercici de la professió.

m) La comissió de dos infraccions greus, encara que siguin de distinta naturalesa, sempre que es cometin dins el període d'un any des de la primera de les infraccions i que l'autor hagi estat sancionat per aquesta infracció.

4. Són infraccions greus:

a) La negativa del notari de prestar les funcions encomanades i que tenen caràcter obligatori sense causa justificada.

b) No abstenir-se d'exercir les funcions encomanades quan concorri algun dels supòsits establerts a l'apartat 1 de l'article 4 o exercir-les malgrat l'existència d'un conflicte d'interès.

c) La realització de qualsevol tipus de publicitat professional.

- d) La percepció de remuneracions amb infracció de les disposicions d'aquesta Llei.
 - e) L'incompliment de les tasques de recaptació de les obligacions tributàries encomanades.
 - f) L'incompliment de les obligacions de comunicació i inscripció de les notes marginals que estableix l'article 74, en els terminis que s'hi preveuen.
 - g) L'incompliment de l'obligació d'ingressar a l'Institut Nacional Andorrà de Finances, en el termini que estableix l'article 68, el dipòsit en numerari que hagin rebut.
 - h) La manca de pagament de les despeses que hagi acordat la Cambra de Notaris.
 - i) L'incompliment de les obligacions o dels deures professionals establerts en aquesta Llei o en les normes deontològiques, quan en resulti un perjudici per a les persones que hagin contractat els serveis del notari, o l'incompliment greu i reiterat d'aquestes obligacions o d'aquests deures professionals, encara que no en resulti un perjudici per a les persones que hagin contractat els serveis del notari.
 - j) Les conductes que hagin comportat una sanció administrativa ferma com a conseqüència de la infracció lleu de les disposicions legals en matèria de prevenció del blanqueig de diners o valors, o d'altres disposicions legals, que es produeixi com a conseqüència de l'exercici de la professió.
 - k) L'autorització d'instruments públics infringint les disposicions que estableixi la normativa aplicable, o les formes i les regles essencials, sempre que se'n derivi un perjudici greu per a les persones atorgants o per a terceres persones.
 - l) Les conductes que impedeixin prestar amb la imparcialitat, l'objectivitat i la dedicació requerides les funcions encomanades o que posin en perill la independència o l'honradesa necessàries a aquest efecte.
 - m) Els enfrontaments greus i reiterats del notari amb els clients, amb terceres persones o amb els altres notaris sense causa justificada.
 - n) La comissió de dos infraccions lleus, encara que siguin de distinta naturalesa, sempre que es cometin dins el període de sis mesos des de la primera de les infraccions i que l'autor hagi estat sancionat per aquesta infracció.
5. És infracció lleu la vulneració de qualsevol disposició que reguli l'activitat professional, incloses les normes deontològiques, sempre que no constitueixi una infracció greu o molt greu.

Article 26. *Prescripció de les infraccions*

1. Les infraccions molt greus prescriuen al cap de quatre anys, les greus al cap de dos anys i les lleus al cap de sis mesos. Aquests terminis es computen a partir de la data del fet causant o des del dia en què se n'hagi hagut de tenir coneixement.

2. El termini de prescripció s'interromp per qualsevol actuació realitzada amb coneixement formal de la persona expedientada que s'adreça a la iniciació, la tramitació o la resolució de l'expedient disciplinari.

La interrupció deixa de tenir efecte si no s'incoa l'expedient disciplinari o queda paralitzat durant més de sis mesos per causa no imputable a la persona expedientada. En aquest cas, el còmput del termini de prescripció s'inicia de nou a partir de la data de la darrera actuació que consti en l'expedient disciplinari.

3. En el cas de suspensió de la tramitació de l'expedient per causa de prejudicialitat penal, el termini de prescripció de la infracció resta suspès fins que l'òrgan disciplinari tingui constància fefaent de la resolució ferma recaiguda en l'àmbit penal.

Article 27. *Sancions*

1. Les infraccions molt greus poden ser objecte de les sancions següents:

- a) Expulsió de la professió.
- b) Inhabilitació professional durant un període no superior a cinc anys.
- c) Multa no inferior a 5.001 euros i no superior a 50.000 euros.

2. Les infraccions greus poden ser objecte de les sancions següents:
 - a) Inhabilitació professional durant un període no superior a un any.
 - b) Multa no inferior a 1.001 euros i no superior a 5.000 euros.
3. Les infraccions lleus poden ser objecte de les sancions següents:
 - a) Amonestació escrita.
 - b) Multa no superior a 1.000 euros.
4. Les sancions d'expulsió de la professió, d'inhabilitació professional i d'amonestació escrita, com a conseqüència d'una mateixa infracció, són compatibles amb la sanció de multa.
5. En el cas d'infraccions molt greus i greus també es pot imposar, com a sanció complementària, l'obligació de realitzar activitats de formació professional o deontològica, quan la infracció s'hagi produït a causa de l'incompliment dels deures que afectin la deontologia professional.
6. Si qui ha comès la infracció n'ha obtingut un guany econòmic, la sanció de multa es pot ampliar fins a l'import del profit obtingut.
7. Les sancions només són executives quan la resolució que les imposa sigui ferma, pel fet de no ser susceptible de recurs administratiu o jurisdiccional.

Article 28. *Inhabilitació professional i expulsió*

1. La sanció d'inhabilitació professional impedeix l'exercici professional durant el temps per al qual ha estat imposada.

En el cas d'inhabilitació professional, la Cambra de Notaris nomena, entre els seus membres, un altre notari per gestionar provisionalment la notaria del notari inhabilitat. Són aplicables, en allò que escaigui, les disposicions de l'article 14. Tanmateix, durant aquest període de temps, no són aplicables, si escau, les disposicions de l'article 6.

Quan en una mateixa persona concorren diverses sancions d'inhabilitació successives, el termini establert en cadascuna de les sancions comença a comptar a partir del compliment definitiu de la sanció anterior.

2. La sanció d'expulsió de la professió impedeix l'exercici professional i concórrer novament a un eventual concurs oposició per a la selecció de notaris mentre la persona sancionada no obté la rehabilitació.

En el cas d'expulsió de la professió, la Cambra de Notaris adopta les decisions oportunes en relació amb la notaria del notari expulsat. Són aplicables, en allò que escaigui, les disposicions de l'article 14. Tanmateix, de forma provisional, no són aplicables, si escau, les disposicions de l'article 6.

Article 29. *Graduació de les sancions*

Les sancions es graduen en funció de les circumstàncies que concorren en cada cas, d'acord amb els principis generals establerts en la legislació vigent i, en concret, de conformitat amb els criteris següents:

- a) Intencionalitat.
- b) Perjudici causat.
- c) Quantia del benefici obtingut o que es pretenia obtenir.
- d) Reiteració o reincidència.
- e) Que els mateixos fets hagin estat sancionats en l'àmbit penal.

Article 30. *Prescripció de les sancions*

1. Les sancions imposades per infraccions molt greus prescriuen al cap de quatre anys; les sancions per infraccions greus, al cap de dos anys, i les sancions per infraccions lleus, al cap de sis mesos.

2. Les sancions que donin lloc a la inhabilitació professional per un període superior a quatre anys prescriuen un cop ha transcorregut el termini per al qual va ser imposada la sanció.
3. El termini de prescripció de les sancions es comença a comptar a partir de l'endemà del dia en què ha esdevingut ferma la resolució que les imposa.
4. El termini de prescripció s'interromp per l'inici, amb coneixement formal de la persona interessada, de l'execució de la sanció.

La interrupció deixa de tenir efecte si l'execució resta aturada durant més d'un any per causa no imputable a la persona sancionada. En aquest cas, el còmput del termini de prescripció s'inicia de nou a partir de la data de la darrera actuació que consti en l'expedient d'execució.

Article 31. *Extinció de la responsabilitat*

La responsabilitat disciplinària s'extingeix pel compliment de la sanció, la defunció del notari expedientat, la prescripció de la infracció i la prescripció de la sanció.

Article 32. *Anotació i comunicació de les sancions i rehabilitació*

1. Les sancions disciplinàries es fan constar en l'expedient personal del notari sancionat i l'anotació pot ser cancel·lada, a l'efecte de rehabilitació, sempre que no hagi incorregut en nova responsabilitat disciplinària, quan hagin transcorregut els terminis de sis mesos, en el cas de sancions d'amonestació o multa; un any, en el cas de sancions d'inhabilitació professional no superior a sis mesos; tres anys, en el cas de sancions d'inhabilitació professional superior a sis mesos, i vuit anys, en el cas de sancions d'expulsió de la professió.
2. El termini de caducitat per a la rehabilitació es compta a partir de l'endemà del dia en què s'hagi complert definitivament la sanció. La cancel·lació de l'anotació, un cop complerts els terminis indicats, es pot fer d'ofici o a petició de la persona sancionada.

Títol II. Cambra de Notaris, Arxiu General de Protocols i Registre de Disposicions de Darrera Voluntat

Capítol primer. Cambra de Notaris

Article 33. *Disposicions generals*

1. La Cambra de Notaris és un organisme de dret públic i de caràcter professional, dotat de personalitat jurídica pròpia i plena capacitat per al compliment de les seves finalitats.
2. La Cambra de Notaris es regeix per aquesta Llei i les seves normes internes, i s'ha de relacionar amb el ministeri competent en matèria de justícia, i també amb el Govern i la resta de les administracions públiques quan escaigui, per a les seves activitats professionals.
3. El funcionament i l'estructura de la Cambra de Notaris es regeixen pel principi de democràcia interna.
4. El seu àmbit territorial és el Principat d'Andorra.
5. Tots els notaris han de pertànyer obligatòriament a la Cambra de Notaris.
6. La Presidència de la Cambra de Notaris és elegida entre els notaris per majoria simple i per un període de quatre anys. En cas d'absència de candidats o d'empat, un cop s'han dut a terme tres votacions, la Presidència recau en el notari que tingui més anys d'exercici o, subsidiàriament, en el notari de més edat.

Article 34. *Funcions*

1. La Cambra de Notaris té les funcions següents:
 - a) Representar de forma exclusiva la professió i defensar els drets i els interessos dels notaris.
 - b) Proposar les normes internes de funcionament i autofinançament, i les normes deontològiques de la professió, i complir-les i fer-les complir un cop aprovades.

- c) Proposar els barems relatius als honoraris remuneradors i vetllar perquè siguin aplicats.
 - d) Aprovar els acords necessaris per al bon desenvolupament de l'exercici de la professió, i vetllar perquè siguin aplicats.
 - e) Vetllar per tal que els notaris puguin exercir la professió d'acord amb els principis d'autonomia, independència i lliure i lleial competència.
 - f) Organitzar i gestionar els torns necessaris per garantir la cobertura i la continuïtat en l'exercici de les funcions atribuïdes als notaris, en els supòsits d'absència, impossibilitat o vacances.
 - g) Organitzar i dur l'Arxiu General de Protocols.
 - h) Organitzar i dur el Registre de Disposicions de Darrera Voluntat.
 - i) Col·laborar amb el Govern, especialment amb el ministeri competent en matèria de justícia, i amb la resta d'administracions públiques, en les matèries que són de la seva competència.
2. Les normes i els barems esmentats a les lletres b) i c) de l'apartat anterior queden sotmesos a l'aprovació prèvia del Govern.

Capítol segon. Arxiu general de Protocols

Article 35. *Naturallesa*

1. L'Arxiu General de Protocols, adscrit a la Cambra de Notaris, és l'arxiu on es dipositen els protocols que provenen de les notaries suprimides i els protocols que daten de més de vint-i-cinc anys.
2. L'Arxiu General de Protocols disposa d'una relació dels notaris els protocols dels quals s'hi troben dipositats, que inclou el nombre de protocols, el notari que els ha autoritzat i els anys a què corresponen. Aquesta relació pot incloure també el número, la data i els folis de cada protocol, així com el nom i els cognoms de les persones atorgants i el tipus d'acte de què es tracta.
3. L'Arxiu General de Protocols es materialitza mitjançant suports i procediments informàtics.
4. El ministeri competent en matèria de justícia vetlla pel bon funcionament de l'Arxiu General de Protocols.

Article 36. *Lliurament i accés*

1. Els notaris han de lliurar a l'Arxiu General de Protocols tots els protocols en el termini màxim d'un mes des de la supressió de la seva notaria.
2. Els notaris han de lliurar a l'Arxiu General de Protocols els seus protocols o els protocols que hagin rebut d'un notari que els ha precedit i que datin de més de vint-i-cinc anys durant el mes de gener de cada any. No obstant això, els notaris poden optar per no lliurar a l'Arxiu General de Protocols els seus protocols que datin de més de vint-i-cinc anys; en aquest cas, però, han de remetre durant el mes de gener de cada any una certificació en aquest sentit.
3. Els notaris han de lliurar a l'Arxiu General de Protocols els testaments i els codicils closos que datin de més de vint-i-cinc anys i que no hagin estat oberts durant el mes de gener de cada any. Després de ser oberts, però, s'incorporen immediatament al protocol del notari que n'autoritzi l'obertura.
4. Els notaris també han de lliurar els protocols esmentats als apartats anteriors indexats i digitalitzats degudament, d'acord amb els programes informàtics que determini el ministeri competent en matèria de justícia, amb l'informe previ de la Cambra de Notaris.
5. Els protocols lliurats a l'Arxiu General de Protocols s'han de fer constar en una acta que n'expressi el nombre, i el número, la data i els folis de cada protocol, i on ha de constar la signatura, el signe i el segell del notari que efectua el lliurament i del president de la Cambra de Notaris. Aquesta acta roman dipositada a l'arxiu de la Cambra de Notaris.

6. Els notaris poden sol·licitar i obtenir si escau l'autorització de la Cambra de Notaris a l'efecte de dipositar part dels seus protocols als locals de l'Arxiu General de Protocols, malgrat que no tinguin encara l'obligació de lliurar-los.

7. Els notaris tenen accés a l'Arxiu General de Protocols a l'efecte de poder extreure còpies dels protocols que s'hi troben dipositats.

Article 37. Despeses

Les despeses ocasionades per la gestió i el manteniment de l'Arxiu General de Protocols són a càrrec de la Cambra de Notaris, la qual en determina el finançament.

Article 38. Arxiu Històric Nacional

1. El president de la Cambra de Notaris ha de lliurar a l'Arxiu Històric Nacional els protocols que datin de més de cent anys, atès el seu valor històric i cultural, durant el mes de gener de cada any. L'Arxiu Històric Nacional s'encarrega de la custòdia i la conservació dels protocols que se li lliurin.

2. El lliurament dels protocols es fa en els termes que estableix l'apartat 5 de l'article 36.

Capítol tercer. Registre de Disposicions de Darrera Voluntat

Article 39. Naturalesa

1. El Registre de Disposicions de Darrera Voluntat, adscrit a la Cambra de Notaris, és el registre on s'inscriuen obligatòriament:

- a) Els testaments i els codicils oberts autoritzats pels notaris.
- b) Els testaments i els codicils tancats lliurats al notari, amb indicació del lloc, la data i l'hora de l'entrega.
- c) Els testaments hològrafs adverats per l'autoritat judicial i protocol·litzats pels notaris.
- d) Els heretaments i els pactes successoris d'atribució particular, estiguin o no continguts en capítols matrimonials.
- e) En general, tots els actes relatius a l'expressió o la modificació de disposicions de darreres voluntats autoritzats pels notaris.

2. El Registre de Disposicions de Darrera Voluntat es materialitza mitjançant suports i procediments informàtics.

3. El ministeri competent en matèria de justícia vetlla pel bon funcionament del Registre de Disposicions de Darrera Voluntat.

Article 40. Inscripció

1. Els actes inscrits al Registre de Disposicions de Darrera Voluntat han de fer constar el nom i els cognoms, la data de naixement, els noms del pare i la mare, i l'estat civil de les persones atorgants i, si escau, el nom i els cognoms dels cònjuges o de les persones amb qui estiguin units civilment o com a parella estable, la nacionalitat, el número del passaport o del document d'identitat i el domicili de les persones atorgants.

2. Els actes inscrits al Registre de Disposicions de Darrera Voluntat també han de fer constar el notari que els hagi autoritzat, i el lloc, la data, l'hora i el tipus d'acte de què es tracta.

Article 41. Comunicació

1. Els notaris que hagin autoritzat disposicions de darrera voluntat adrecen a la Cambra de Notaris, en el termini màxim de cinc dies hàbils des del dia de l'autorització o l'atorgament, una comunicació en què consignen les dades establertes a l'article 40.

2. La Cambra de Notaris, un cop rep la comunicació del notari que l'ha adreçat, inscriu l'acte juntament amb les dades establertes a l'article 40 al Registre de Disposicions de Darrera Voluntat.

Article 42. *Certificacions*

El notari té accés al Registre de Disposicions de Darrera Voluntat i lliura certificacions de les inscripcions que s'hi hagin practicat en els casos següents:

- a) Quan ho sol·licitin els batlles i els tribunals andorrans.
- b) Quan ho sol·licitin les persones atorgants de l'acte la certificació del qual se sol·licita, personalment o representades en virtut d'un poder notarial especial.
- c) Quan ho sol·liciti una persona que acrediti tenir un interès legítim i presenti una certificació oficial de la defunció de la persona en relació amb la qual vol conèixer si consta inscrita alguna disposició de darrera voluntat que hagi atorgat. En aquest cas, el notari no pot lliurar certificacions fins passats set dies hàbils des del dia de la defunció de la persona interessada.

Article 43. *Despeses*

Les despeses ocasionades per la gestió i el manteniment del Registre de Disposicions de Darrera Voluntat són a càrrec de la Cambra de Notaris, la qual en determina el finançament.

Article 44. *Normes aplicables*

Les disposicions de darrera voluntat es regeixen, quant a la forma i els requisits, pels preceptes de la legislació civil aplicable, en relació amb la qual aquesta Llei té caràcter subsidiari.

Títol III. Els instruments públics

Capítol primer. Disposicions generals

Article 45. *Definició i contingut*

1. Són instruments públics notariaus les escriptures públiques, les actes i, en general, qualsevol document que autoritzin els notaris, sigui en original o matriu, sigui en còpia autèntica o simple, sigui en certificat o testimoni, d'acord amb les finalitats legalment establertes.
2. El contingut propi de les escriptures públiques són les declaracions de voluntat, els actes jurídics que impliquin la prestació del consentiment i els negocis jurídics de qualsevol classe.
3. El contingut propi de les actes notariaus són la constatació de fets o situacions o la percepció que el notari en tingui, sempre que no es puguin qualificar com a actes o negocis jurídics, com també els seus judicis i qualificacions.

Article 46. *Requisits*

1. Els instruments públics han d'incloure el segell i la rúbrica del notari que els autoritza, i porten al final la seva signatura, el seu signe i el seu segell.
2. Els instruments públics es poden escriure a mà, a màquina o amb qualsevol altre mitjà de reproducció que n'asseguri la indelebitat.
3. Els instruments públics s'escriuen de forma llegible i clara, sense espais en blanc ni intervals i inutilitzant línies o parts de línia que no estiguin escrites, així com el revers de cadascun dels fulls quan s'escriuin en una sola cara.
4. En l'instrument públic no s'hi poden passar ratlles, ni fer-hi raspadures o esborraments, ni cap altra alteració. Les sumes, els imports i les dates, quan afectin directament el contingut de l'instrument públic, han d'expressar-se com a mínim en lletres. Es prohibeix la sobrecàrrega, l'interlineat i l'addició de mots dins el cos de l'instrument públic.
5. Els afegits i les correccions es fan al marge o es traslladen al final de l'instrument públic i se salven amb la signatura de les persones compareixents i del notari. Els mots que han de suprimir-se s'assenyalen de forma que siguin llegibles.

6. Els instruments públics reserven, al costat esquerre de les planes senars i al costat dret de les planes parelles, un marge d'una quarta part de l'amplada del paper, que ha de ser de 29,6 centímetres de llargada i de 21 centímetres d'amplada (DIN A4). Al costat contrari i a les parts superior i inferior de les planes es guarda un marge aproximat equivalent a 1/8 de l'amplada de paper.

7. La Cambra de Notaris estableix per a tots els notaris un tipus de paper d'ús exclusivament notarial que tingui les característiques i les qualitats necessàries a l'efecte de garantir la màxima fiabilitat dels instruments públics.

Article 47. Llengua

1. Els instruments públics es redacten en llengua catalana.

2. Quan alguna de les persones compareixents no entén la llengua catalana, els notaris poden autoritzar l'instrument públic si coneixen i poden traduir verbalment el contingut de l'instrument públic a la llengua que parla aquesta persona, i fan constar aquest punt i el fet que la persona compareixent l'ha trobat conforme amb la seva voluntat.

3. Si els notaris no coneixen la llengua que parla la persona compareixent, o si aquesta persona sol·licita la traducció escrita del contingut de l'instrument públic en una llengua que no sigui la llengua catalana, l'autorització requereix l'assistència d'un traductor o un intèrpret jurat, el qual fa la traducció escrita que s'incorpora necessàriament a l'instrument públic.

4. Quan no hi hagi un traductor o un intèrpret jurat acreditat a Andorra o quan el traductor o l'intèrpret jurat no estigui disponible, pot ser substituït per la persona designada per la persona compareixent que sol·licita la traducció, sota la seva responsabilitat exclusiva. En aquest cas, els notaris ho fan constar a l'instrument públic, que el traductor signa juntament amb les persones compareixents.

Article 48. Testimonis

1. Els notaris poden autoritzar els instruments públics sense necessitat de testimonis instrumentals, llevat que una disposició normativa ho prevegi específicament o que ho demani com a mínim una de les persones atorgants.

2. No poden ser testimonis les persones en què concorre alguna de les circumstàncies següents:

a) Tenir una relació de matrimoni o una situació de convivència anàloga, o un parentiu en línia recta, o en línia col·lateral per consanguinitat o adopció fins al quart grau inclòs o per afinitat fins al segon grau inclòs, amb qualsevol de les persones atorgants de l'instrument públic o amb el notari que l'autoritza.

b) Ser la persona atorgant de l'instrument públic una societat mercantil en què el testimoni, el seu cònjuge, la persona amb qui mantingui una situació de convivència anàloga o un parent en línia recta, o en línia col·lateral per consanguinitat o adopció fins al quart grau inclòs o per afinitat fins al segon grau inclòs, tingui una participació superior al 20% del capital social, tingui la condició d'administrador únic, conjunt, mancomanat o solidari, o participi en l'òrgan d'administració i en disposi de més del 20% dels drets de vot.

c) Ser o haver estat tutor, advocat o procurador de qualsevol de les persones atorgants de l'instrument públic o del notari que l'autoritza, en els darrers tres anys.

d) Tenir o haver tingut una relació de dependència, societària o d'interessos amb qualsevol de les persones atorgants de l'instrument públic o amb el notari que l'autoritza, en els darrers tres anys.

e) Tenir processos pendents amb qualsevol de les persones atorgants de l'instrument públic o amb el notari que l'autoritza.

f) Tenir un interès directe o indirecte en l'objecte de l'instrument públic.

g) Tenir una amistat íntima o una enemistat manifesta amb qualsevol de les persones atorgants de l'instrument públic o amb el notari que l'autoritza.

h) Haver estat condemnat per una sentència penal ferma per la comissió d'un delictes contra la seguretat en el tràfic jurídic o un delictes de testimoniatge, dictamen o traducció falsos.

3. En cas que intervinguin testimonis, signen juntament amb les persones compareixents l'instrument públic, i també salven amb la seva signatura els afegits i les correccions que s'hi facin. A més, els testimonis han de ser presents a l'atorgament de l'escriptura pública.

Article 49. *Infracció dels requisits*

1. Els instruments públics que siguin contraris, en tot o en part, a les lleis, o que hagin estat autoritzats amb infracció de les causes d'abstenció que preveu l'apartat 1 de l'article 4, o dels altres requisits essencials establerts en aquesta Llei, no tenen la consideració d'instrument públic, sense perjudici que produeixin efectes com a document privat, i amb independència de la responsabilitat en què puguin incórrer els notaris que els hagin autoritzat.

2. Les disposicions que preveu l'apartat anterior s'entenen sense perjudici del que estableix l'article 50.

Article 50. *Esmenes i modificacions*

1. Els errors materials, les omissions i els defectes de forma dels instruments públics inter vivos poden ser esmenats pels notaris que els han autoritzat, els seus substituïts o els seus successors, d'ofici o a instància de la persona atorgant que els ha ocasionat o a la qual perjudiquen.

No obstant això, la manca d'expressió en els instruments públics del judici d'identitat o de capacitat o d'altres aspectes de la seva pròpia activitat en l'autorització només pot ser esmenada pel notari que els ha autoritzat.

2. Per realitzar l'esmena es té en compte el context en el qual s'han autoritzat els instruments públics, i si escau el context dels instruments públics immediatament anteriors i posteriors, les escriptures públiques i els altres instruments públics que es van tenir en compte per a l'autorització, i els documents que acreditin fefaentment fets o actes consignats en els instruments públics que s'han d'esmenar.

Els notaris que han autoritzat els instruments públics que s'han d'esmenar també poden tenir en compte els judicis per ells formulats i els fets per ells percebuts en el moment de l'atorgament d'aquests instruments.

3. L'esmena es pot fer mitjançant diligència en la mateixa escriptura matriu o mitjançant una acta notarial, en què es fa constar l'error material, l'omissió o el defecte de forma, la seva causa i la declaració que els esmeni.

4. La diligència d'esmena feta abans del lliurament de les còpies no hi ha de ser traslladada i és suficient transcriure-la a l'escriptura matriu d'acord amb la redacció esmenada. En cas que l'esmena es faci mitjançant una acta notarial es deixa constància del seu atorgament a l'escriptura matriu i a les còpies lliurades amb anterioritat i que s'exhibeixin als notaris.

5. Quan sigui impossible fer l'esmena d'acord amb el que estableixen els apartats 3 i 4 d'aquest article, cal el consentiment de les persones atorgants o l'existència d'una resolució judicial ferma a aquest efecte.

6. El contingut dels instruments públics només es pot modificar en virtut d'un altre instrument públic autoritzat per un notari en exercici al Principat d'Andorra.

Capítol segon. Les escriptures públiques

Article 51. *Contingut*

Les escriptures públiques es redacten de manera que quedin perfectament diferenciades la compareixença, l'exposició, les estipulacions, l'atorgament i l'autorització.

Article 52. *Requisits*

1. En la compareixença de les escriptures públiques s'ha d'indicar:

- a) El número de protocol.
- b) El lloc de l'atorgament.

c) El dia, el mes i l'any de l'atorgament, i també l'hora de l'atorgament quan es tracta de testaments o codicils, quan una disposició normativa ho exigeixi o quan almenys una de les persones atorgants o compareixents ho demani.

d) El nom i els cognoms del notari que l'autoritza i la menció segons la qual actua en substitució, si escau.

e) El nom i els cognoms, la data de naixement, la nacionalitat, el número del passaport o del document nacional d'identitat, el lloc de residència i el domicili, l'estat civil i, si escau, el règim matrimonial de les persones compareixents.

Quan es tracta d'autoritats o de funcionaris públics que intervinguin en l'exercici del seu càrrec o de la seva funció, n'hi ha prou amb la indicació del nom i els cognoms i del càrrec o la funció.

f) El nom i els cognoms, la data de naixement, la nacionalitat, el número del passaport o del document nacional d'identitat, el lloc de residència i el domicili, l'estat civil i, si escau, el règim matrimonial dels atorgants que siguin persones físiques.

No obstant això, si els poders exhibits al notari que ha d'autoritzar l'escriptura pública no proporcionen totes les dades requerides per identificar la persona representada, el notari pot autoritzar-la si al seu judici són suficients per acreditar la identitat d'aquesta persona i per qualificar la capacitat legal necessària per atorgar l'escriptura.

g) La denominació, les dades de constitució i registrals que acreditin la personalitat i el domicili dels atorgants que siguin persones jurídiques.

h) El nom i els cognoms, la data de naixement, la nacionalitat i el número de passaport o del document nacional d'identitat dels testimonis, si escau.

i) La fe de la coneixença personal de les persones compareixents i els testimonis per part dels notaris o, si no els coneixen personalment, la constància que els han identificat degudament i per quin mitjà ho han fet.

j) L'afirmació que a judici dels notaris les persones atorgants tenen la capacitat legal necessària per a l'atorgament que es pretén autoritzar.

2. Quan es tracta de menors emancipats, es consigna expressament aquesta circumstància i la seva causa en la compareixença de les escriptures públiques.

3. Quan una disposició normativa exigeixi una edat especial per a l'atorgament, també es consigna expressament aquesta circumstància en la compareixença de les escriptures públiques.

Article 53. Representació

1. La intervenció de les persones atorgants s'expressa en la compareixença de les escriptures públiques indicant si ho fan en nom propi o en representació d'altres persones físiques o jurídiques.

2. La representació legal s'ha de fer constar però no és necessari justificar-la si consta als notaris per notorietat.

3. La representació voluntària s'ha d'acreditar en el mateix acte de l'atorgament o, amb la conformitat de les altres persones atorgants, en un moment posterior.

En aquest darrer cas, l'acreditació es fa constar mitjançant diligència a l'escriptura matriu i els notaris adverteixen a les persones atorgants que l'eficàcia de l'acte queda condicionada a l'acreditació de la representació voluntària, ressenyen aquesta advertència a l'escriptura pública i s'han d'abstenir de lliurar còpies fins que els hagi estat acreditat aquest requisit, excepte que concorri una causa justificada i apreciada lliurement pel notari que ha autoritzat l'escriptura pública.

4. La representació s'acredita inserint mitjançant transcripció a l'escriptura pública el contingut dels documents acreditatius presentats pel representant, o protocol·litzant amb l'escriptura aquests documents en original, còpia autèntica o testimoni.

En el primer cas, n'hi ha prou d'inserir i transcriure el contingut necessari i oportú dels documents acreditatius presentats, però els notaris s'han d'assegurar que en la part omesa no hi hagi cap menció o circumstància que restringeixi, modifiqui o condicioni la part transcrita.

Article 54. *Atorgants estrangers i documents atorgats a l'estranger*

Quan alguna de les persones atorgants sigui estrangera o quan en la redacció d'una escriptura pública els notaris hagin de qualificar documents atorgats a l'estranger, poden assegurar-se de la capacitat legal de la persona atorgant estrangera i de l'observança de les formes i les solemnitats exigides per a la validesa de l'acte al país estranger mitjançant una certificació lliurada per un notari o dos advocats com a mínim, o l'autoritat administrativa, diplomàtica o consular competent del país estranger que correspongui.

Article 55. *Descripció*

1. Els notaris fan constar els antecedents i la descripció dels béns, els drets, els negocis, les circumstàncies i les intencions de les persones atorgants de la manera més clara i precisa possible.
2. En la descripció, els notaris procuren rectificar les dades que hagin experimentat variacions errònies en el decurs del temps, i accepten les afirmacions de les persones atorgants i allò que resulti dels documents que aportin.

Article 56. *Títols de propietat*

Els notaris ressenyen sempre els títols de propietat de la part que transmet o disposa dels béns o drets, i ho fan de forma clara i precisa, d'acord amb el contingut dels documents presentats o, en cas contrari, d'acord amb les afirmacions de les persones atorgants sota la seva responsabilitat.

Article 57. *Càrregues i gravàmens*

La designació de les càrregues o els gravàmens que pesen sobre els béns i els drets es fan constar d'acord amb el contingut dels documents presentats al notari i de conformitat amb la declaració de la persona que transmet o disposa dels béns o drets sota la seva responsabilitat.

Article 58. *Contingut contractual*

1. El contingut pròpiament contractual de les escriptures públiques es redacta d'acord amb la declaració de voluntat comuna de les persones atorgants de conformitat amb allò que estableix l'apartat 2 de l'article 2.
2. Els notaris redacten les escriptures públiques de manera que reflecteixin de forma clara, precisa i separada els pactes relatius a cadascun dels drets creats, transmesos, modificats o extingits, i l'extensió de les facultats, els drets i les obligacions de cadascuna de les persones atorgants o de les terceres persones a les quals puguin afectar els pactes i les reserves, les limitacions, les condicions o els terminis que s'imposin.

Article 59. *Unitat d'acte*

Les escriptures públiques s'atorguen en un sol i mateix acte, amb la presència simultània del notari i de les persones compareixents, i amb l'observança dels requisits de lectura, de reserves i d'avertències informatives per part del notari.

Article 60. *Lectura i signatura*

1. Els notaris donen fe d'haver llegit l'escriptura pública a les persones compareixents, i d'haver-les advertit del dret a llegir-la ells mateixos.
2. Si alguna de les persones compareixents és sorda, llegeix ella mateixa l'escriptura pública. Si és cega, la llegeixen també els testimonis en el mateix acte i manifesten que el text és coincident amb el que ha llegit el notari. Si la persona compareixent és sorda i no sap o no pot llegir, la llegeixen el notari i els testimonis i tots ells declaren que el text és coincident amb la voluntat manifestada per les persones atorgants. Si la persona compareixent és sordmuda i no sap o no pot llegir, el notari no autoritza l'escriptura pública.
3. Una vegada llegida, l'escriptura pública és signada al final per les persones compareixents i pel notari, que l'autoritza amb la seva rúbrica, el seu signe i el seu segell.
4. Quan alguna de les persones compareixents no sap o no pot firmar, els notaris fan menció d'aquesta circumstància.

Capítol tercer. Les actes notarials

Article 61. *Contingut*

A les actes notarials els notaris hi consignen fets i circumstàncies que presencien o els consten i que per la seva naturalesa no són objecte d'un contracte.

Article 62. *Requisits*

Són aplicables a les actes notarials les normes pròpies de les escriptures públiques, amb les especificitats següents:

- a) Per requerir els notaris a l'efecte de dur a terme una acta notarial és suficient un interès legítim i la licitud de l'actuació notarial. En aquest sentit, no és necessari que els notaris afirmen la capacitat legal necessària de la persona requeridora a la compareixença de l'acta notarial.
- b) No és necessària la dació de fe de la coneixença personal per part dels notaris, llevat que la identitat de les persones compareixents sigui indispensable d'acord amb el contingut de l'acta notarial.
- c) No s'exigeix unitat d'acte i es pot estendre l'acta en el mateix moment o posteriorment. En cas que hi hagi diferents manifestacions, declaracions o actuacions, els notaris fan constar de forma expressa la data i el lloc de cadascuna d'elles.

Article 63. *Classes*

Les actes notarials poden ser de presència, de referència, de notorietat, de protocol·lització o de dipòsit.

Article 64. *Actes de presència*

1. Les actes de presència acrediten la realitat o la veritat del fet que les motiven; el lliurament o la remissió de documents, efectes, diners o altres objectes materials a terceres persones; tota mena de requeriments; els oferiments de pagament; el fet de l'existència d'una persona; l'exhibició als notaris de documents o objectes amb la finalitat que, una vegada examinats, els descrigui segons la seva percepció, i la realització d'una subhasta.
2. Els notaris redacten l'acta de presència segons allò que veuen i perceben amb els seus propis sentits, i hi fan constar els detalls o les circumstàncies que sol·licitin les persones compareixents.
3. A les actes de remissió de documents els notaris acrediten el contingut del document, la data del lliurament al funcionari de correus o al treballador del servei de missatgeria i, si és el cas, l'expedició del corresponent resguard i el justificant de la recepció. Al document tramès hi queda sempre constància de la intervenció notarial.

Article 65. *Actes de referència*

Les actes de referència són redactades pels notaris de la manera més ajustada possible a les declaracions de les persones compareixents, tot utilitzant en la mesura en què pugui ser les mateixes paraules que emprin, i advertint-les de la significació i les conseqüències jurídiques que tinguin quan es consideri necessari o convenient.

Article 66. *Actes de notorietat*

1. Les actes de notorietat tenen per objecte la comprovació i la fixació de fets notoris sobre els quals es puguin fundar drets o es puguin legitimar situacions personals o patrimonials amb transcendència jurídica.
2. Per a la comprovació de la notorietat, els notaris practiquen totes les proves que consideren necessàries, amb independència que hagin estat proposades per la persona requeridora, i deixen constància expressa a l'acta de les proves practicades.
3. Si de la pràctica de les proves es considera justificada la notorietat, els notaris així ho fan constar a l'acta.

Article 67. *Actes de protocol·lització*

Les actes de protocol·lització consignen les dades suficients per identificar el document o els documents que s'incorporen a l'acta, el nombre de folis de què consten i el fet de quedar units al protocol notarial corresponent.

Article 68. *Dipòsits notariaus*

1. Els notaris poden rebre en dipòsit documents, objectes i numerari. El dipòsit en numerari ha de ser obligatòriament ingressat a l'Institut Nacional Andorrà de Finances, a nom del notari que l'ha rebut, en un termini màxim de dos dies hàbils. Aquest dipòsit no merita interessos.

2. La devolució del dipòsit es fa constar a l'acta i la signen el notari i la persona a qui es faci la devolució, sigui el mateix dipositant, sigui la persona apoderada per ell, sigui un tercer destinatari.

3. Quan el dipòsit s'hagi constituït sota condició i a favor d'una altra persona, el notari no fa la devolució si no se li acredita el compliment de la condició establerta.

Capítol quart. Originals, còpies, certificats i testimonis

Article 69. *Original o matriu*

1. Els instruments públics que consisteixen en les escriptures públiques i les actes notariaus són autoritzats en un únic exemplar original o matriu que queda sota la custòdia dels notaris que els autoritzen i que s'integra en el seu protocol. Les persones atorgants en reben una còpia autèntica o simple, segons escaigui, lliurada pels notaris.

2. Els originals o les matrius han de romandre a l'arxiu dels notaris que els autoritzen, excepte en cas de manament judicial i si esdevé imprescindible examinar-los i aquest examen no es pot dur a terme a la notaria. En aquest supòsit, abans de desglossar del protocol l'instrument públic original, els notaris en fan una còpia literal que el substitueix fins que sigui reintegrat al protocol.

Article 70. *Còpies, certificats i testimonis*

1. Les còpies reproduïxen literalment i totalment o parcialment, l'original d'un instrument públic.

2. Les còpies autèntiques tenen la mateixa consideració que l'instrument públic que reproduïxen, amb tots els efectes que se'n deriven. Les còpies simples només informen de l'existència d'un instrument públic i no donen fe del seu contingut, i són lliurades només a efectes d'informació.

3. Els notaris poden lliurar còpies parcials i certificats de fets consignats en un instrument públic.

4. Els notaris també poden lliurar testimonis de tota classe de documents, certificar-ne l'existència i autenticar fotocòpies o altres reproduccions gràfiques de naturalesa similar.

5. Els testimonis tenen per objecte l'afirmació d'un fet produït o l'expressió d'un judici jurídicotècnic del notari, i s'autoritzen en els supòsits següents:

a) El testimoni per exhibició de documents, que té com a finalitat reproduir de forma autèntica els documents originals que s'exhibeixen al notari o donar fe de la coincidència dels suports gràfics que se'ls lliuren amb la realitat que observen. No implica el judici del notari sobre l'autenticitat o l'autoria del document i es pot utilitzar també per donar fe de la presència d'una persona davant el notari.

b) El testimoni de vigència de les lleis, amb l'objectiu d'acreditar a l'estranger la legislació vigent a Andorra o l'estatut personal de la persona requeridora del testimoni.

c) El testimoni de legitimació de signatura, a fi d'acreditar que una signatura ha estat posada en presència del notari, o el judici del notari sobre el fet que la signatura pertany a una persona determinada.

Article 71. *Exhibició i lliurament de còpies i certificats*

1. Només tenen dret que se'ls exhibeixin els instruments públics originals o a obtenir-ne còpies i certificats les persones atorgants, les persones compareixents, les persones que tenen un interès legítim en relació amb l'instrument públic a judici del notari, i els causahavents dels uns i els altres.

Els notaris no poden exhibir els instruments públics originals ni lliurar-ne còpies i certificats a cap altra persona, llevat de manament judicial.

2. No obstant el que preveu l'apartat anterior, en vida de les persones atorgants els notaris no poden lliurar còpies autèntiques dels testaments. Només poden lliurar-ne una còpia simple a la persona atorgant o a la persona acreditada amb un poder notarial especial a aquest efecte.

Un cop morta la persona atorgant d'un testament, tenen dret que se'ls exhibeixi o a obtenir-ne còpies i certificats els hereus instituits en el testament; els legataris; els marmessors; els comptadors partidors; les altres persones en relació amb les quals es consignin drets o facultats en virtut del testament, i les persones que en cas de no existir el testament o ser declarat nul, serien cridades en tot o en part a l'herència del causant en virtut d'un testament anterior o de les normes de la successió intestada.

3. Les còpies d'un instrument públic només les poden lliurar els notaris que tenen al seu càrrec el protocol on es troba l'instrument. Tanmateix, tots els notaris en exercici al Principat d'Andorra poden lliurar còpies dels protocols que es troben a l'Arxiu General de Protocols.

4. Els notaris fan constar, mitjançant una nota marginal damunt de l'original o la matriu de l'instrument públic o en una base de dades separada, les còpies que lliuren d'aquest instrument.

5. Els notaris poden lliurar les còpies en format paper o, a sol·licitud de la persona interessada, en format digital mitjançant correu electrònic o mitjançant qualsevol altre suport informàtic.

Article 72. *Recurs*

Contra la negativa dels notaris d'exhibir els instruments originals o de lliurar-ne còpies i certificats, es pot formular recurs davant la Cambra de Notaris, en els termes establerts al Codi de l'Administració. Exhaurida aquesta via, es pot interposar recurs davant de la Secció Administrativa de la Batllia, en els termes que preveu la Llei de la jurisdicció administrativa i fiscal.

Capítol cinquè. Les notes marginals

Article 73. *Definició*

Al final o al marge de l'escriptura matriu, els notaris fan constar mitjançant una nota marginal les escriptures públiques per les quals es cancel·len, rescindeixen, modifiquen, revoquen, anul·len o queden sense efecte altres escriptures anteriors, les escriptures públiques de cessió de drets o de subrogació d'obligacions, les escriptures públiques de ratificació i, en general, les escriptures públiques d'adhesió a negocis jurídics.

Article 74. *Comunicació i inscripció*

1. Els notaris que autoritzen les escriptures públiques assenyalades a l'article 73 ho comuniquen per escrit o per via telemàtica i en el termini màxim dels tres dies hàbils següents al dia de l'atorgament, al notari el protocol del qual guardi l'escriptura matriu o a l'Arxiu General de Protocols, segons el cas.

2. El notari el protocol del qual guardi l'escriptura matriu o la Cambra de Notaris, en el mateix termini màxim de tres dies hàbils a comptar de la recepció de la comunicació, estén una nota marginal que indica la data de l'atorgament de l'escriptura pública subsegüent, el notari que l'ha autoritzat i la identificació del seu protocol.

3. Encara que físicament no s'incorporin al final o al marge de l'escriptura matriu, s'entén que els notaris aconsegueixen l'obligació establerta a l'apartat 1 d'aquest article si utilitzen programes o bases de dades informàtics vinculats als que empra el notari el protocol del qual guarda l'escriptura matriu, o apliquen procediments telemàtics que siguin compatibles amb els de l'Arxiu General de Protocols, i que hagin estat en qualsevol cas homologats pel ministeri competent en matèria de justícia, amb l'informe previ de la Cambra de Notaris.

4. Les sol·licituds d'informació i les respostes en relació amb les notes marginals cursades entre els notaris, i entre aquests darrers i l'Arxiu General de Protocols, també es poden realitzar per via telemàtica.
5. La incorporació de les notes marginals als protocols de cada notari o als protocols de l'Arxiu General de Protocols és responsabilitat exclusiva dels notaris.
6. Els notaris poden tenir per no rebudes, sense que això afecti la seva responsabilitat, les sol·licituds d'ano-tació preventiva de qualsevol classe quan no provenguin dels batlles o els tribunals andorrans.

Disposició transitòria primera

1. La Cambra de Notaris, en el termini màxim de sis mesos des de l'entrada en vigor d'aquesta Llei, ha de redactar i proposar les normes deontològiques i les normes internes de funcionament i autofinançament, i també els barems relatius als honoraris remuneradors a què fan referència les lletres *b)* i *c)* de l'apartat 1 de l'article 34, que siguin conformes a aquesta Llei i a l'efecte d'acomplir les seves disposicions.
2. Les normes deontològiques, les normes internes de funcionament i autofinançament, i els barems relatius als honoraris remuneradors, una vegada proposats per la Cambra de Notaris, s'han de trametre al ministeri competent en matèria de justícia a l'efecte que en sotmeti al Govern l'aprovació per la via reglamentària.
3. Mentre no entri en vigor el reglament que aprovi els barems relatius als honoraris remuneradors, roman vigent l'acord del Govern del 3 de maig del 2000, de publicació dels honoraris notariais, publicat en virtut de l'edicta del 10 de maig del 2000.

Disposició transitòria segona

En cas que la titulació d'ensenyament superior s'hagi obtingut amb anterioritat al 31 de desembre del 2015, és suficient per exercir la professió de notari estar en possessió d'un títol de nivell 3 del Marc andorrà de titulacions d'ensenyament superior en l'àmbit del dret, lliurat o reconegut pel Govern.

Disposició transitòria tercera

1. L'obligació dels notaris de lliurar a l'Arxiu General de Protocols els protocols indexats i digitalitzats degu-dament d'acord amb els programes informàtics que determini el ministeri competent en matèria de justícia, que estableix l'apartat 4 de l'article 36, s'aplica als instruments públics que autoritzin a partir de l'inici de l'any natural següent a la data de l'entrada en vigor d'aquesta Llei.
2. Pel que fa als protocols dels notaris actualment en exercici al Principat d'Andorra que comprenen els instruments públics autoritzats per ells amb anterioritat a l'any natural següent a la data de l'entrada en vigor d'aquesta Llei, el ministeri competent en matèria de justícia i la Cambra de Notaris han de convenir, en el termini màxim d'un any des de la data esmentada, les condicions d'acord amb les quals es lliuraran a l'Arxiu General de Protocols.

Disposició derogatòria

Aquesta Llei deroga la Llei del notariat, del 28 de novembre de 1996; el Reglament general del notariat, del 20 de febrer de 1998, i el Decret relatiu als protocols notariais, del 3 de març de 1999.

Disposició final primera

Els apartats 2 i 3 de l'article 7 tenen caràcter de llei qualificada. La resta de les disposicions d'aquesta Llei tenen caràcter de llei ordinària.

Disposició final segona

Aquesta Llei entrarà en vigor al cap d'un mes de ser publicada al Butlletí Oficial del Principat d'Andorra.

Casa de la Vall, 25 de maig del 2017

Vicenç Mateu Zamora
Síndic General

Nosaltres els coprínceps la sancionem i promulguem i n'ordenem la publicació en el Butlletí Oficial del Principat d'Andorra.

Joan Enric Vives Sicília
Bisbe d'Urgell
Coprínceps d'Andorra

ANNEX. MODEL DEL SEGELL DELS NOTARIS

